

INTERVIEW

CityLoops

'Transdisciplinair werken is super omdat het eigenlijk heel logisch is'

Een renovatie van een woonerf uit de jaren '70, hoe voer je dat zo circulair mogelijk uit? Projectleider **Adriaan Hellemans** en communicatieadviseur **Inge Smolders** doen dit vanuit de gemeente Apeldoorn als onderdeel van Cityloops, een Europees traject waarin steden ervaring op doen in het sluiten van de keten van organisch afval en bouw- en sloopafval.'

Over CityLoops

CityLoops is een Europees project waarin 7 middelgrote Europese steden ervaring opdoen in het sluiten van de keten van organisch afval en bouw- en sloopafval, om zo meer circulair te worden. Een van de deelnemende steden is Apeldoorn. Het is een transdisciplinair proces waarin leren van elkaar een belangrijke rol heeft. Het project wordt in het najaar van 2023 afgesloten.

Wat is het probleem?

Adriaan Hellemans: 'In Apeldoorn was de straat Griffierveld, een woonerf uit de jaren '70 in de wijk De Maten, toe aan een renovatie. De straatstenen in deze wijk waren aan vervanging toe en er was behoefte aan meer groen en betere regenwaterafvoer. De uitdaging binnen dit project was om deze renovatie zo circulair mogelijk uit te voeren. Hierbij richtten we ons op preventie, hergebruik en recycling: de bovenste 3 treden van de Ladder van Lansink. Ook willen we de CO₂-uitstoot zo laag mogelijk houden door zoveel mogelijk lokaal te doen.'

Waarom hebben jullie gekozen voor transdisciplinair werken?

Inge Smolders: 'Transdisciplinair werken is super omdat het eigenlijk heel logisch is. Je kan veel van elkaar leren en staat samen sterker. Iedereen participeert in zijn kracht. Dit hebben we binnen het project bijvoorbeeld gedaan bij de werkvoorbereiding van de reconstructie van de weg. Traditioneel werken we ná elkaar. Op basis van een design thinking proces hebben we in beeld gebracht dat veel mensen al veel eerder met elkaar samenwerken. De opgedane kennis delen we met de andere CityLoops steden. Zo leren we van elkaar, zelfs over de grens.'

Wat is jouw rol?

Adriaan: 'Ik ben de 'demonstration manager' oftewel de projectleider van CityLoops in

Apeldoorn. Ik ben het aanspreekpunt voor zowel de Europese projectpartners als collega's en partners binnen de gemeente. Ik coördineer onderzoeken, verslaglegging en algemeen projectmanagement. Daarbij ben ik ook een faciliterende projectleider als het aankomt op praktische zaken zoals afstemmen met leidinggevend en het schrijven van uren op de juiste manier.

Inge: 'Mijn rol is vooral het delen van verhalen en resultaten vanuit dit project om er meer bekendheid aan te geven, binnen onze gemeente en daarbuiten. We willen onze opgedane kennis uitwisselen binnen het project, maar ook ons lokale netwerk uitbreiden. Hierbij is het belangrijk om de ingewikkelde processen en het jargon te vertalen naar behapbare informatie.'

Wat is het resultaat?

'Het resultaat is dat we in ieder geval 3 maanden eerder zijn gestart met de reconstructie van de weg, dan als we het volgens de standaard aanpak hadden gedaan. We hebben 40% van de materialen hergebruikt of gerecycled. Zo hebben we het zandbed laten liggen, nog goede stenen hergebruikt in parkeervakken en versleten stenen vermalen en als fundering gebruikt. Hierdoor loopt het regenwater beter weg en zakt het in de grond in plaats van in het riool. Stenen die niet in Griffiersveld konden worden hergebruikt, zijn op het erf van een boerderij elders in de gemeente terecht gekomen.'

Wat voor aanpak is in dit proces gebruikt?

We gebruiken Design Thinking. Dit hebben we vooral gedaan met de interne stakeholders in de gemeente, maar ook bijvoorbeeld met Rijkswaterstaat, data-analisten en mensen van de afdeling Gemeentelijke Basis Informatie. We hebben de standaard aanpak van de gemeente om een renovatieproject aan te pakken losgelaten. We hebben in de circulaire aanbesteding een simpele vraag gesteld: 'We willen een straat rooveren op een zo circulair mogelijke manier'. De drie inschrijvers hebben daar hun aanpak voor beschreven. Met de aannemer die de aanbesteding heeft gekregen, hebben we een bouwteam gevormd.

Ook heeft communicatie een belangrijke rol gespeeld in het hele proces.

De bewoners hebben we net als anders geïnformeerd via een nieuwsbrief. In één van de nieuwsbrieven hebben we een enquête opgenomen. Hieruit bleek dat bewoners vooral behoefte hadden aan rechtstreeks, persoonlijk contact. Naar aanleiding hiervan hebben we een Duurzame Doedag georganiseerd waarbij de bewoners geïnformeerd werden over de plannen van de wijk. Dit hebben we gecombineerd met informatie over duurzaamheid, tegeltje wippen en gratis plantjes, en verduurzaming van de woning met behulp van Energiecoaches. Door het vroegtijdig informeren en betrekken van de buurtbewoners zijn er minder klachten geweest tijdens de uitvoering.

Wat kunnen anderen leren uit jullie proces?

Wat we hebben geleerd is dat design thinking absoluut een meerwaarde kan bieden in de toekomst, doordat je vroegtijdig participeert met de omgeving, iets wat nu beperkt wordt gedaan en veelal op basis van een nieuwsbrief (informeel). We hebben het inzicht gekregen dat we veel eerder kunnen samenwerken en het proces niet lineair ingericht. Door de samenwerking met Saxion Hogeschool hebben we gedurende het proces ook kennis ontwikkeld die direct in de praktijk kon worden toegepast. Een leerpunt voor ons is dat we bewoners en bedrijven eerder in het proces hadden moeten betrekken. Zij zijn weliswaar geïnformeerd over de plannen, maar niet betrokken bij het ontwerp ervan. Dit is jammer, en dat zouden we in de toekomst anders aanpakken.

Waar ben je trots op?

Met eenvoudige stappen hebben we geleerd dat wegen circulair gerenoveerd kunnen worden. Circulariteit is helemaal niet zo ingewikkeld als je denkt! Deze boodschap hebben we met veel betrokkenen kunnen delen, ook inwoners. Ook zijn we er trots op dat we de standaard aanpak hebben durven loslaten met elkaar. Verder zijn we ook trots op de kennisuitwisseling met andere steden. We hebben elkaar echt kunnen helpen, en nog steeds! We leggen onze kennis zo vast dat het op andere plekken ook toepasbaar is. Zo dragen we ons steentje bij aan de circulaire economie.

Contactgegevens:

Adriaan Hellemans a.hellemans@apeldoorn.nl

Website: apeldoorn.nl

Cityloops: cityloops.eu

'Circulariteit is helemaal niet zo ingewikkeld als je denkt!'